Hodosán Róza
Három történet

Demszky Gábor és Nagy Jenő 1982-ben alakította meg az AB Független Kiadót, amely szamizdat folyóiratok mellett magyarországi, kelet-európai, valamint más külföldi írók - a hivatalos nyilvánosság által tiltott, meg nem jelentetett vagy cenzúrázott - politikai, történeti és szépirodalmi munkáit adta ki folyamatosan. Később a két alapító különvált, Jenő ABC néven működtetett illegális kiadót, Demszky pedig AB kiadó néven. 1983-ban indult a Demszky által szerkesztett AB Hírmondó mint havi folyóirat. Hodosán Róza - akkor Demszky felesége - az AB kiadó nyomdász, szerkesztő, terjesztő, korrektor munkatársa volt.

Kilopták a lakásból a szamizdatokat
Budapest, 1984. június

Ritkán történt meg, hogy egyszerre két kiadvány is készült nálunk: a nyolcas Beszélőt végül mi készítettük el, mert már február óta vajúdott. Februárban lebuktak tisztázatlan körülmények között, s végül mihozzánk került. Maga a nyomdai rész annyira konspiráltan történt, hogy három szerkesztőn kívül nem tudta más, hogy hol és ki készíti. Solt Ottilia, Kőszeg Feri és Kis Jancsi tudta ezt. Ez annyira így volt, hogy egyszer, egy lebukás után Haraszti Miki hosszú előadást tartott a Bajcsy-Zsilinszky úti lakásunkon Gábornak, hogy úgy kell a szamizdatot csinálni, ahogyan ők, ők sohasem buknak le. Gábor végighallgatta az előadást, majd szét robbant, de a lehallgatott lakásban és a konspirációs szabályok miatt nem mondhatta Mikinek, hogy mi csináljuk. A lakásban sohasem beszéltünk senkivel a nyomtatás ügyeiről. Általában aki kapcsolatban volt a nyomtatással, az nem jött a lakásunkra. Egymás között pedig kézmozdulattal jeleztük, írást imitálva, hogy mondani akarunk valamit. Akkor beszélgetés közben papír, toll került elő, s a konspirált dolgot írásban beszéltük meg. Ez mindannyiunk számára közismert jelbeszéd volt: fölmutattunk a plafonra, írást imitáltunk.
A nyolcas Beszélő állami nyomdában, ofszetgépen, a szokásosnál kisebb, A5-ös méretben készült, éppen e miatt.
A nyomdából a közvetítőtől átvett lapokat egy kölcsönkért lakásban kellett összehordani. Az összehordás műveletét amúgy "szaknyelven" cápázásnak hívtuk. (Erre még visszatérek.) A lakás a Váci út elején, éppen a Kossuth mozi fölött volt. A tulajdonos elutazott három napra, ezalatt kellett elkészülni. Mi csak a szállítmányt pakoltuk ki, aztán a munka ottmaradt fiatal, lelkes barátainkra. Mint később megtudtuk, majdnem baj történt. A tulajdonos ugyanis egy nappal korábban hazajött, mert szívbeteg lévén, sürgősen az orvosához kellett mennie. Tudta, hogy idegenek vannak a lakásban, de belül úgy bezárkóztak, hogy a saját kulcsával nem tudott bemenni. Próbált kopogtatással bejutni, de nem nyitottak ajtót. A bent lévők meg voltak győződve, hogy rendőrök vannak az ajtó előtt.
Összepakolták a már kész anyagokat, s arra vártak, legyen vége a mozinak, s akkor a kijövő tömeg közé fogják szórni az ablakon át. A szerencsétlen szívbeteg tulajdonos több mint egy órát töltött el az ajtóban, mire végre kinyitották.
Eközben mi, miután megtettük az előkészületeket, tehát odaszállítottuk a papírt, a stencil festéket, beköltöztünk a Hírmondó 6-7-es számának elkészítéséhez szükséges helyre. Ez az előkészítés általában ugyanazzal a módszerrel történt. Konspiráltan megkerestük a helyszínt, a

kellékeket odaszállítottuk, és amikor kész volt a kézirat, Vágner Anna, Nusika leírta, mi odaköltöztünk. Ilyenkor egyszerűen eltűntünk, csak Ottiliáék tudták, hogy miért tűnünk el. A helyszínt ők sem ismerték.
Voltak állandó helyeink, ahol rendszeresen dolgoztunk, s néha alkalmi helyekre is ráakadtunk. Ezekkel az alkalmi helyszínekkel nagyon óvatosan bántunk, ugyanis a rendőrség spiclikkel éppen ezen a területen szeretett beépülni. Szerencsére ezeket szinte teljesen ki tudtuk szűrni. Használtuk a spicliket arra, hogy stencilpapírt és stencilfestéket szerezzenek, megbíztuk őket helyszínkereséssel is, de amikor konkrétan kellett volna a helyszínt elfoglalni, akkor azt mondtuk, már sikerült mást találni. Akkor ezeket a kellékeket csak jogi személyek vehették meg. A Kertész utcában lehetett Kores festéket venni. Hosszú évekig én vásároltam, a Kaffka Margit Gimnázium részére. Telefonkönyvből néztem ki. A személyi igazolványomat is mindig elkérték, de a végén már nem, mert ismertek. Nagyon nagy kincs volt a jó festék és papír. A magyar készítésűeket egyszerűen nem lehetett használni. Ha ramkáztunk, s nem sikerült jó festéket szerezni, rettenetesen kínlódtunk. A festék egyrészt eltömítette a pórusokat, másrészt nem száradt, s így szinte minden lapot külön kellett szárítani.
A stencilfesték pedig ha nem volt jó, a stencilgép dobját tömítette el, s nem lehetett vele dolgozni. Nyugati újságírók hozták be időnként ezeket a kellékeket, de az nem volt elég és biztonságos, ezért ahol lehetett, szereztünk.
Ez a hely a Batthyány utcában volt, közel a Széna térhez. Egy fiatal pár bérelte, ismertük őket régről. Mindketten újságárusok voltak.
Amikor délelőtt megérkeztünk a helyszínre, Gábornak gyanúja támadt, hogy ott várnak minket. Néhányszor megfordult a környező utcákban, mielőtt bementünk volna, de nem tudta eldönteni, rémeket lát, vagy valóban ott vannak a zsaruk. Végül úgy döntöttünk, bemegyünk. A lakás, ami alig volt több, mint húsz négyzetméter, az első emeleten, a félfüggő folyosó végén volt. Berendezkedtünk, s szinte azonnal nekikezdtünk dolgozni. A fiú és a lány elmentek dolgozni, előtte enni- és innivalót hoztak fel. Mi ilyenkor nem tettük ki a lábunkat a lakásból. Alighogy elmentek, csöngettek, s a házmester jött érdeklődni, mi van itt. Rosszat sejtettünk.
Végül három nap alatt elkészültünk. A fiatal pár nappal dolgozott, este ők is segítettek a munkában. Pár nap alatt kész lettünk. Már pakoltunk össze, amikor Gábor teát akart főzni. Egyrészt nemigen szokott hozzá, másrészt olyan pici volt a lakás, hogy a forró vizet kiborította. Az egész a lábára ment. Gyorsan hideg vizes lavórba tettük a lábát, de nagyon szenvedett. A zoknival együtt a bőr is lejött a lábáról, komolynak tűnt a sérülés. Nem volt mit tenni, lementem a Széna téren lévő gyógyszertárba, hogy hozzak valamit. Mikor mentem, a cukrászdában néhány fagyizó férfiról úgy tűnt nekem, ezek rendőrök. Visszafelé jövet már nem láttam őket, de nem nyugodtam meg. Mondtam Gábornak, hogy mi történt. Túl sok gyanús jelet érzékeltünk már. Nem tudtunk mit tenni, mert tudtuk, ha itt vannak a zsaruk, kivinni semmit sem tudunk, úgyis elkapnak. A háznak nem volt semmiféle hátsó kijárata. Gábor nem bírta tovább a leforrázott lábával, el kellett menni valami orvoshoz. A János Kórház mellett döntöttünk, az volt legközelebb. Hogy mentsük, ami menthető, a legértékesebb dolgot, a stencilgépet a taxival magunkkal vittük. A Márvány utca felé mentünk, ott lakott Kígyóka, aki sokat segített nekünk. Otthagytuk nála a gépet, de a taxit is végig követték. Tudtuk, itt nem lesz biztonságban. Valóban, másnap házkutatás volt nála, s a gépet elvitték.
Mi elmentünk a János Kórházba, ott ellátták a sebet.
A zsaruk végig követtek. Nem tudtuk, mit csináljunk. Nem volt mit tenni, vártunk, hogy mi történik. Első nap nem történt semmi. Majd másnap, míg dolgozni voltak a fiatalok, egyszerűen kilopták a lakásból az elkészült anyagot.

Gábor megszervezte, hogy nem egészen egy hét múlva kész volt a lefoglalt Hírmondó. Nagyon sokat gondolkodtunk, hogy mi is történt itt. Ha megkapnánk az aktáinkat, bizonyára tudnánk, így csak találgattunk. Több rendellenes dolog is történt itt. Egyrészt a papír a lebukott 8-as Beszélő papírja volt, ami Hamburger Misitől került oda. Egyik verzió szerint már a papírt is figyelték. Másik verzió szerint a fiatal párt figyelték, hiszen ők jártak is már nálunk, benne voltak a terjesztői hálózatban. A harmadik, a lányt figyelték, mert mint nyomtatás közben kiderült, ő volt a lebukott 8-as Beszélő közvetítője. A negyedik, amire nem szeretnénk gondolni, hogy a rendőrség szervezte a helyszínt.

Fölösleges ijedség
Balatonakarattya, 1985 ősze

Új helyet találtunk a következő Hírmondónak és Beszélőnek. Először a Beszélő 12-13-as dupla számát nyomtuk. A helyet Sulyok Miklós szerezte, akinek én először a feleségét, Papp Évát ismertem. Lengyel szakos volt, sokat fordított nekünk a lengyel szamizdatból. 1982 augusztusában vele voltam Varsóban, ahonnan a Szolidaritás üzenetét hoztuk. Ekkor volt a Bem-szobornál augusztus 31-én egy megemlékezés, amit a rendőrség feloszlatott.
Miklós rendkívül jól tudott főzni. Híres volt nagy lakomáiról, ő is rendszeres szereplője volt Petri, Sáska és Buda Géza nagy szakácsversenyeinek. Sok lakomáját végigettem, s nagyon sokat tanultam tőle a főzésben.
A hely nagyon érdekes volt önmagában. Balatonakarattyán volt még, de azon az utolsó utcán, ami az aligai pártüdülőhöz vezetett. A kapu elől már látni lehetett a sorompót. Egy feltöltött, parti telken két ikerház állt. Az egyik a Miklós édesanyjáé, a másik Ságvári Endre özvegyéé. A telek végében nádas takarta el a Balatont. Az utca felől sövény takarta a házat, de már olyan késő ősz volt, hogy az egész utcában egyetlen nyaralóban sem látszott mozgás.
A szokásos módon érkeztünk meg. Ez azt jelentette, hogy 5-6 napos lenttartózkodásra készültünk fel. Sulyok és Nagy W. Andráska hozta a papírt, mi vittük a gépet, a stencilfestéket, a rámkát a Beszélő-borítóhoz s a legépelt anyagot. Miklós ezenkívül szinte minden napra megalkotta az étrendet, s mindezt már hajnalban a piacon megvette. Itt csak a legfontosabbakért járt egyedül ő ki a közértbe. Ilyenkor mi, a többiek ki sem tettük a lábunkat a kapun, de szinte a kertbe se jártunk ki. Kialakult rend szerint éltünk ilyenkor. Az előre meghatározott időt tartani kellett, mert ilyenkor néhány emberrel már pontosan meg volt beszélve a nagy tételek szállítása. Persze ezek az emberek mindig a legbelső körből voltak. Ilyenkor mindig nagyon keményen dolgoztunk, reggel 9-től általában éjfélig, egy óráig, s csak az étkezésekkor tartottunk szüneteket. Reggel nem nagyon korán, de időben, hét és nyolc óra között keltünk. Miklós sokkal korábban kelt, mint mi. A konyhában készülődött egyrészt a reggelihez, másrészt már az ebédet is előkészítette. A napi étrend meg volt szerkesztve. Ilyenkor ha ő volt a konyhafelelős, oda más nem tehette be a lábát.
Andráska sokat viccelődött Miklóssal. Nem igazán értette, hogy foglalhat el valakinek az életében ekkora részt a főzés tudománya. Nagyon kedvesen és telve szeretettel állandóan szekálta Ottilia félig sütött húsait, ízetlen leveseit. Hosszú és élvezetes előadásokat hallhattunk egy-egy étel állagáról, ízéről. Ezért mindig nagyon hálásnak mutatkozott egy-egy jó falat elnyeréséért, de igazából nem érdekelte az evés. Roppant udvariasan mindig megdicsért mindenkit, ha valami ételt kapott.
Ebben a szoros munkarendben telt el kb. három nap. Elég szépen haladtunk, működött a gép, nem ragadt be a festék, szitával lehúztuk a borítót, már valamennyi össze is volt rakva. A

munka a nagy előtérben folyt, ami eléggé hideg volt már ebben a késő őszi időben. Nagy üvegablakok zárták a terasz felől. Az egyik délelőtt Miklós belépett az ajtón, és kicsivel sem idegesebben, mint amikor kiment, szokott lassú, meditáló hangsúllyal megszólalt: "Nem azért mondom, de egy rendőrautó áll a szomszéd ház előtt." Állt továbbra is az ajtóban, felhúzott szemöldökkel, kicsit előrebiccentett fejjel, ránk szegzett kérdő tekintettel. Nem lehetett kifürkészni, hogy most azt várja, hogy megijedjünk, vagy azt, hogy elnevessük magunkat.
Nem jó vicc, szólt Gábor tanácstalanul.
Andráska kicsit heherészett a bajusza alá, én hitetlenkedve néztem rá.
Tényleg, tényleg, dörmögött tovább szép lassan Miklós.
Gábor kicsit mérgesen még mindig azt mondta, hogy ezzel ne vicceljen. Majd miután Miklós eléggé úgy viselkedett, hogy el kellett hinni, kiment az udvarra megnézni azt az autót. Igen idegesen jött vissza, hogy tényleg ott áll. Hirtelen nem tudtuk, mit tegyünk. Azt sem tudtuk, mióta vannak ott. Gábor rögtön arra gondolt, hogy a gép a legértékesebb, mert az pótolhatatlan, azt meg kell menteni. Csak a Balaton felé volt út. Úgy döntött, hogy a nádas mögött, bent a vízben elviszi néhány telekkel odébb, s valahogy eltakarja, így az megmenthető. Kimentünk álcázni magunkat.
Előkerült egy labda, az András és Miklós rögtön úgy viselkedett, mint az üdülő vendégek. Elkezdték egymásnak rúgni a labdát. Én gimnasztikai gyakorlatokat végeztem, és nagy levegőket szívtam. Eközben Gábor a ház takarásában bement az igen hideg Balatonba, és a nádas mögött elvitte a gépet. Eltelt kb. két óra, teljesen kitornáztuk magunkat, visszamentünk a házba, végül észre sem vettük, mikor tűnt el a rendőrautó. Nem tudtuk mire vélni a dolgot. Sötétedésig vártunk, és mivel nem történt semmi, Gábor visszasétáltatta a gépet, s éjszaka dolgoztunk.
Másnap a történet ugyanígy megismétlődött, csak most Miklós egy kinti sétája után azt mondta, hogy most meg a ház előtt áll az autó. Minden megismétlődött, torna, futball, gépsétáltatás az igen hideg Balatonban. Majd az autó pár óra múlva újra eltűnt. Miklós ezután kimerészkedett az utcára, és ott egy pár házzal odébb lévő telken megtudta, mit kerestek a rendőrök. Betörtek egy házba, és tanúkat kerestek.
Minden probléma nélkül sikerült elkészülnünk, és szétteríteni Budapesten a nagy terjesztőknél. Ezen a helyen még legalább egyszer nyomtattunk. Itt készült a kék borítós 17-es Beszélő is.

A sárga zsiguli
Bócsa, 1987. december

Miután a Népszínház utcai papírboltban megvettük a szívópapírt, bepakoltuk Kőszeg Feri piros Toyota autójába, és végre elindultunk. Ferinek és családjának az autót Németországban élő anyja vásárolta. Akkor már Ferinek sem volt állása, Éva volt a családfenntartó, de a három gyereket és a családot egyedül nem tudta volna eltartani. Megélhetésükhöz hozzájárult még a Feri családjának hagyatéka, a fogorvosi rendelő, amit bérbe adtak.
Délután fél három lehetett. Hátul Nagy András és én ültem, elöl Feri és Ottilia. A Beszélő és a Hírmondó egyszerre, ugyanazon a helyen készült. Ez volt az első alkalom, eddig mindig vigyáztunk, hogy a két dolog véletlenül se keveredjen össze. Akkor már mi csináltuk a Beszélőt is.
Hátul az volt a dolgunk, hogy figyeljük, követnek-e. Sajnos követtek. Rögtön az indulás után kiszúrtuk az első kocsit. Lada 1500-as, három középkorú férfi, CB-rádió-antenna, s valóban utánunk jönnek. Elég hamar érzékelték, hogy észrevettük őket. Kisvártatva megelőztek, majd

eltűntek a szemünk elől. Nem telt el sok idő, a második autót is kiszúrtuk. Ez így ment egy darabig, mi észrevettük, ők észrevették, eltűntek, újabb kocsi állt be. Négy-öt autót vehettünk így észre, amikor úgy tűnt, nem jönnek tovább utánunk. Addig összevissza furikáztunk a nyolcadik kerületben. Nem tudtuk mire vélni a dolgot, arra gondolni sem mertünk, hogy olyan ügyesek vagyunk, hogy lerázhatjuk őket. Rövid tanakodás után elindultunk az ötös út felvezető szakaszához, és közben állandóan figyeltük, jönnek-e utánunk. Nem láttuk őket. Addig kóválygogtunk, amíg Feri nem talált rá a felvezető útra. Ott jártunk az út mellett, de nem tudtunk ráhajtani. Több mint egy félórát töltöttünk el így, s a végén már mindnyájan nevettünk, hogy most bizonyára leráztuk őket, hiszen fél Soroksárt bejártuk, mire végre az ötösön lehettünk. Még egy darabig figyeltük őket, s mivel nem jöttek utánunk, megnyugodva mentünk tovább. Amikor másfél óra múlva lekanyarodtunk a főútról, az erdő szélén megálltunk, s figyeltük, valóban nem jönnek-e. Mire odaértünk, kezdett sötétedni. Egy negyed órát vártunk, de egyetlen autó sem kanyarodott le az útról. Megnyugodva hajtottunk tovább.

Somogyi Laci és Erzsike tanyája akkor már lassan három éve működött mint illegális nyomda. Székesfehérvárról költöztek ide, azzal a számomra kissé felfoghatatlan céllal, hogy teheneket fognak tartani, gazdálkodnak, s ezzel keresik a kenyerüket. Mint vidéken született és felnőtt ember sohasem tudtam megérteni, valaki ezt hogyan tudja vállalni saját akarattal, kényszer nélkül. Számomra tanyán lakni a nagyon kemény fizikai munkát jelentette. Hajnali kelés, az állatok megetetése, begyújtás, vízhordás, itatás, főzés, takarítás. Minden évszakban más, de hajnaltól estig tartó kemény munka, küzdelem a mindennapi megélhetésért. Villany és fürdőszoba nélkül. Otthonról sohasem elmozdulni, hiszen az állat mindennap enni kér. Nehezen is ment nekik, nem voltak ehhez szokva. Nagyon sokat dolgoztak, leginkább Erzsike, de végül is a tehenészkedést abba kellett hagyniuk, sok adósságot halmoztak fel.

Tulajdonképpen így jöttünk mi össze velük, hogy Laci munka és megélhetés nélkül maradván, eljött Budapestre, s Nagy Bálinthoz került segédmunkásnak. Bálint őt ajánlotta nekünk Perőcsénybe a ház rendbehozatalához. Gábor akkor nézte ki a tanyájukat illegális nyomdának. Laci kifelé megélhetését lovaival legalizálta. Volt három lova, és úgy tudták róla a környéken, hogy az idegenek, akik hozzá járnak, lovagolni jönnek.

A tanya négy és fél kilométerre volt a Soltvadkertre vezető úttól. Sokszor jöttem gyalog, hiszen általában később jöttem, mint Gábor. Akkor vonattal jöttem Kecskemétig, onnan pedig stoppal a lekanyarodóig. Néhány tanya esett útközbe, a többi erdő, szántóföld. Az ő tanyájuk már közvetlenül a Kiskunsági Nemzeti Park szélén volt, az erdő mellett. Arról a bekötőútról az utolsó tanya. Az erdő belsejében pedig orosz lőtér volt.

Megérkezésünkkor mind a három kutya előjött. Volt egy német juhászuk, egy kuvaszuk és egy tacskóhoz hasonló kicsi ebük. Ezek az állatok nem engedtek be idegent a tanyára. Kipakoltunk az autóból, behordtuk a papírt, a festéket. Leültünk vacsorázni. A krumplis tésztánál tartottunk, mikor beviharzott Gábor.

Lebuktunk, kiabálta. Tele van a környék rendőrökkel (mi így hívtuk az állambiztonságiakat is), Feri, azonnal vidd innen az autódat, mert nemsokára ránk találnak. Akkor már teljesen sötét volt. Sem Feri, sem Ottilia, sem András nem vette komolyan Gábor izgatottságát. Én éreztem, baj van.

Gábor kérdezte, mi volt útközben. Amikor elmeséltük, arra következtetett, csipogó van az autón, azért nem vettük észre. Újra szólt Ferinek, pakoljon össze, és menjen. Feri nyugodtan ült tovább, és evett. Azt mondta, a krumplis tészta a kedvence. Nagyon nagy kiabálás következett. Gábor elmondta, őt azért nem vették észre, mert a zöld Volkswagen Variantját aznap cserélte el egy citromsárga, 11 éves Lada 1200-asra. A rendszámról nem lehet semmire következtetni,

mert az autó a szerelő feleségének a nevére volt íratva. Már sötét volt, tehát a bent ülőt nem lehetett látni.
Ő viszont azt látta, hogy több követőautó járkál a tanyák között, s valamit keresnek. Ott nagyon feltűnő volt egyetlen ilyen jó állapotban lévő autó is.
Ezután sem hitték el Gábor történetét, de gyorsan bepakoltuk a már összehordott Beszélőket Feri kocsijába, és Laci a dzsipjével átvezette Ferit az erdőn, az orosz lőtéren keresztül Orgovány felé. Az volt a taktika, ha Feri megérkezik Budapestre, elmegy Kis Jancsihoz, és minél több embert felhívnak, amiből a rendőrök azt a következtetést vonják le, hogy a szállítmány Budapesten van, nincs értelme tovább folytatni az akciót.
Laci visszajött, útközben minden rendben volt, nem követték őket. Nem is tudták volna, hiszen arra nem volt út. Akkor még gyorsan összeraktunk Beszélőket, majd minden olyan dolgot, ami a kis nyomdánkhoz tartozott, összepakoltuk, beraktuk a Gábor új autójába, és még éjszaka elindult Budapestre. Reggel előtt igyekeztünk mindent eltüntetni. Kendőt kötött a fejére, úgy indult el.
Reggel, amikor felkeltünk, egy darabig vártuk, mi fog történni. Semmi nem történt. Ottilia és András jókat nevetett Gáboron, mert szerintük rémeket látott. Végül nekiláttunk folytatni a Beszélő összerakását, én pedig a stencilgépen elkezdtem lehúzni a Hírmondót.
Úgy 11 óra lehetett, amikor a kutyák nagyon ugatni kezdtek. Egy krémszínű Lada jött be a tanyára. Három férfi ült benne. A kutyák miatt nem mertek kiszállni. Néha megpróbáltak egy-egy ajtót kinyitni, de a három kutya rögtön ott termett.
Az ablakból figyeltünk, mi történik. Végül azt mondtuk, Laci menjen ki, s kérdezze meg mit akarnak. Mikor Ottilia és András meglátta az autót és a férfiakat, csak ennyit szóltak: ezek tényleg itt vannak.
Laci néhány percig beszélt velük, majd az autó elhajtott. Azt állították, eladó tanyát keresnek, amúgy Székesfehérvárról jöttek. Laci és Erzsike is onnan jött. Újságban olvasták, hogy eladó a tanya. Biztosak voltunk benne, hogy rendőrök. Még egész nap ott voltak, sok emberrel beszéltek, voltak a boltban, ott is eladó tanya iránt érdeklődtek, s persze mint Laci földije, Laciról is. Demszky parasztkendőben járta az utat Budapest és a tanya között. Ami elkészült, elvitte, és a nagy terjesztői hálózatban szétszórta.
Néhány nap alatt a Hírmondó is elkészült, és mindent el tudtunk vinni. Azzal tisztában voltunk, hogy ez a nyomda lebukott. Többé ott nem készült semmi.

http://beszelo.c3.hu/01/12/17hodosan.html